

ระเบียบวิธีวิจัย

การวางแผนการวิจัย

ใช้การวัดแบบครั้งเดียว (One-Shot Descriptive Study) โดยจะทำการวัดคุณลักษณะของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรและการยอมรับการปลูกข้าวบาสมาศีของเกษตรกรในตำบลสันทราย อำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่ เหตุที่เลือกตำบลสันทรายเพราะว่า เป็นตำบลที่ยอมรับการปลูกเร็วกว่าและมากกว่าตำบลอื่นในจังหวัดเชียงใหม่ (35 : 8)

ประชากร

ประชากรคือ ชาวบ้านในตำบลสันทราย อำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่ ที่ยอมรับการปลูกข้าวบาสมาศี จำนวน 500 ครัวเรือน (35 : 8) ฉะนั้น สำหรับการวิจัยครั้งนี้ จำนวนครัวเรือนดังกล่าวจึงเป็นหน่วยตัวอย่างของการวิจัย

วิธีการสุ่มตัวอย่าง

วิธีการสุ่มตัวอย่างจะใช้วิธี Simple Random Sampling คือครัวเรือนในกลุ่มประชากรมีโอกาสถูกเลือกเท่า ๆ กัน การหาจำนวนกลุ่มตัวอย่าง (Sample size) ใช้การคำนวณจากสูตร (36 : 13)

$$n = \frac{P(1-P)}{\frac{e^2}{Z^2} + \frac{P(1-P)}{N}}$$

- n = จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
- P = อัตราส่วนของกลุ่มประชากรที่กำหนดจะสุ่มในที่นี้ใช้ 25% ฉะนั้นค่า
 $P = 0.25$
- e = ค่าความผิดพลาดจากจำนวนตัวในที่นี้ใช้ 5% ฉะนั้นค่า $e = 0.05$
- Z = ค่าของพื้นที่ในโค้งปกติ (Normal curve) ที่ระดับนัยสำคัญจุดใดจุดหนึ่ง ในที่นี้คือระดับนัยสำคัญ 0.05 ฉะนั้นจะได้ค่า Z ในโค้งปกติ
 $= 1.95$
- N = จำนวนประชากร ในที่นี้ได้แก่จำนวนครัวเรือนที่ยอมรับการปลูกข้าว
 บาสมาทีในตำบลสันทราย อำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่ คือจำนวน
 500 ครัวเรือน

เมื่อแทนค่าในสูตรแล้ว จะได้จำนวนตัวอย่างทั้งหมด 184 คน โดยในแต่ละครัวเรือนจะทำการสัมภาษณ์หัวหน้าครัวเรือนเพื่อเก็บข้อมูลจนครบจำนวน

ตัวแปรในการวิจัย (Variables)

1. ตัวแปรอิสระ (Independent Variables) มี 2 ตัว ได้แก่

1.1 คุณลักษณะของเจ้าหน้าที่ส่งเสริม ซึ่งศึกษาจาก

ก. ความน่าไว้วางใจ ซึ่งแบ่งเป็น ความจริงใจ ความเข้ากันได้กับเกษตรกร

ข. ความสามารถ แบ่งเป็น ความรู้ ความชำนาญ ความมีสติปัญญา

ค. ความกระตือรือร้น แบ่งเป็น ความขยันขันแข็ง ความรับผิดชอบต่องาน

ง. ทักษะในการสื่อสารระหว่างบุคคลเป็น ความเชื่อถือที่เกษตรกรมีต่อข่าวสารที่ได้รับจากเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร ความเข้าใจโดยทันทีต่อข่าวสารนั้น ความสามารถของเจ้าหน้าที่ในการโต้ตอบสนทนา

1.2 ความบ่อยครั้งในการเปิดรับข่าวสารจากบุคคลอื่น ซึ่งศึกษาจากความถี่ของการพบปะพูดคุยกับบุคคลอื่น ได้แก่ เพื่อนบ้าน ญาติพี่น้อง คนในครอบครัว กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และครู เป็นต้น

2. ตัวแปรตาม (Dependent Variables) ได้แก่ การยอมรับการปลูกข้าวมาสมาชิของเกษตรกรตำบลสันทราย อำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่ โดยศึกษาจากระยะเวลาในการตัดสินใจปลูกข้าวมาสมาชิของเกษตรกรร่วมกับระดับการยอมรับของเกษตรกรคือถาวรที่เกษตรกรนำข้าวมาสมาชิไปปลูกในที่นา

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ใช้แบบสอบถาม 1 ชุด ซึ่งได้ค้นคว้าและดัดแปลงจากงานวิจัยที่มีผู้เคยทำมาแล้วในเรื่องที่ใกล้เคียงกัน โดยอาศัยทฤษฎีที่ว่าด้วยคุณลักษณะของผู้ส่งสาร ปัจจัยความน่าเชื่อถือของแหล่งสาร ทฤษฎีการสื่อสารระหว่างบุคคล เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมีรายละเอียดดังนี้คือ

ส่วนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับภูมิหลังและข้อมูลทางสถานะทางเศรษฐกิจของผู้ตอบ มีคำถามทั้งหมด 7 ข้อ โดยดัดแปลงมาจากแบบสอบถามของผู้ที่เคยทำการศึกษาในเรื่องที่คล้ายคลึงกัน โดย

คำถามข้อที่ 1 - 5 เป็นคำถามเพื่อทราบข้อมูลทั่ว ๆ เกี่ยวกับตัวผู้ตอบ ได้แก่ เพศ อายุ การศึกษา การประกอบอาชีพเสริม และรายได้

คำถามข้อที่ 6 - 7 เป็นคำถามเพื่อทราบข้อมูลเกี่ยวกับ จำนวนที่นาที่ครอบครอง และลักษณะการครอบครองที่นาของผู้ตอบ

ส่วนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความน่าเชื่อถือในตัวเจ้าหน้าที่ส่งเสริม
การเกษตร โดยดัดแปลงจากแบบสอบถามของผู้เคยทำการศึกษาในเรื่องคล้ายคลึงกัน
มีทั้งหมด 15 ข้อ ซึ่งใช้วัดในเรื่องต่าง ๆ ดังนี้

คำถามข้อที่ 8 - 15 เป็นคำถามเกี่ยวกับความน่าไว้วางใจของเจ้าหน้าที่
ส่งเสริมการเกษตร ประกอบด้วยความจริงใจความ
เข้ากันได้กับเกษตรกร วัดได้จากการใช้เวลาในการ
ช่วยเหลือแนะนำแก่เกษตรกรมีการอบรมเพิ่มเติมให้
เจ้าหน้าที่ที่มีความสม่ำเสมอในการช่วยเหลือเจ้า
หน้าที่มีความไม่ถือตัว ความเป็นคนในท้องถิ่นเกี่ยว
กันกับเกษตรกร

คำถามข้อที่ 16-19 เป็นคำถามเกี่ยวกับความสามารถในตัวเจ้าหน้าที่
ส่งเสริมการเกษตร ประกอบด้วยความรู้ ความ
ชำนาญและความมีสติปัญญา วัดได้จาก ความรู้ใน
เรื่องข่าวประชาสัมพันธ์ของเจ้าหน้าที่ การมีไหวพริบใน
การแก้ปัญหาและความสามารถในการให้คำปรึกษา
ในต่าง ๆ แก่เกษตรกร

คำถามข้อที่ 20-22 เป็นคำถามเกี่ยวกับความกระตือรือร้นในการทำงาน
วัดได้จากความขยันขันแข็ง ความรับผิดชอบต่องาน
และการพูดจริงทำจริง

ส่วนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรม การสื่อสารระหว่างเจ้าหน้าที่
ส่งเสริมการเกษตรและบุคคลอื่นกับเกษตรกรในตำบลสินทราย มีทั้งหมด 9 ข้อ วัดใน
เรื่องต่าง ๆ ดังนี้

คำถามข้อที่ 23-25 เป็นคำถามเกี่ยวกับพฤติกรรม การสื่อสารทั่วไปของ

ผู้ตอบ

คำถามข้อที่ 26-29 เป็นคำถามเกี่ยวกับทักษะในการสื่อสารของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมเกษตรกร วัตถุประสงค์จากความเชื่อถือของเกษตรกรที่มีต่อข่าวสารที่เจ้าหน้าที่ทำการสื่อสาร ความเข้าใจโดยทันทีต่อข่าวสารนั้นและความสามารถของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมในการโต้ตอบการสนทนา

คำถามข้อที่ 30-31 เป็นคำถามเกี่ยวกับความบ่อยครั้งในการเปิดรับข่าวสารจากบุคคลอื่น วัตถุประสงค์จากความดีที่เกษตรกรพบปะพูดคุยกับบุคคลต่าง ๆ ได้แก่ เพื่อนบ้าน ญาติ พี่น้อง ฯลฯ

ส่วนที่ 4 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการยอมรับการปลูกข้าวบาสมัติ ของเกษตรกรมีทั้งหมด 5 ข้อ โดยวัดเรื่องต่าง ๆ ดังนี้

คำถามข้อที่ 32-33 เป็นคำถามเกี่ยวกับบุคคลที่มีส่วนทำให้เกษตรกรตัดสินใจยอมรับการปลูกข้าวบาสมัติ

คำถามข้อที่ 34-36 เป็นคำถามเกี่ยวกับระยะเวลาและเหตุผลที่ทำให้เกษตรกรตัดสินใจยอมรับการปลูกข้าวบาสมัติ

ความน่าเชื่อถือของเครื่องมือ

แบบสอบถามที่จะใช้ในการศึกษา ได้มีการนำไปทดสอบ (Pre-test) ก่อนเป็นจำนวน 20 ชุด โดยทำการสอบถามจากเกษตรกรที่ปลูกข้าวบาสมัติในตำบลหนองจ่อม อำเภอสังขละบุรี เพื่อนำกลับมาทดสอบหาความเชื่อมั่นของข้อมูล หลังจากนั้นนำไปแก้ไขให้เหมาะสม

การคำนวณหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามนั้น คำนวณเฉพาะในส่วนที่สามารถวัดค่าออกมาเป็นคะแนนเท่านั้น ในส่วนของข้อเท็จจริง ใ้แก่ เพศ อายุ การศึกษา การครอบครองที่นา และในส่วนพฤติกรรมกรรมการสื่อสาร การยอมรับเพียงแต่แก้ไขเฉพาะด้อยค่าและส่วนวนที่ใช้ให้ง่ายขึ้นเพื่อสื่อความหมายได้ ถูกต้องชัดเจน

แบบสอบถามที่นำมาคำนวณคือ ส่วนที่ 2 ที่เกี่ยวกับคุณลักษณะของเจ้าหน้าที่ ส่งเสริมการเกษตรในแง่ความน่าไว้วางใจ ความสามารถ ความกระตือรือร้น ใ้แก่ คำถามในข้อที่ 8 - 22 ซึ่งกำหนดคะแนนให้เป็น rating scales 3 ระดับ คือ

- ถ้าผู้ตอบตอบว่า เห็นด้วย ให้ 3 คะแนน
- ไม่แน่ใจ ให้ 2 คะแนน
- ไม่เห็นด้วยให้ 1 คะแนน

สูตรที่ใช้ในการคำนวณคือ สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) ซึ่งมีสูตรดังนี้ (37 : 52 - 53)

$$\alpha = \frac{k}{k-1} \left(1 - \frac{\sum S_i^2}{S_t^2} \right)$$

- เมื่อ k = จำนวนข้อ
- $\sum S_i^2$ = ผลรวมของค่าความแปรปรวนของคะแนนแต่ละข้อ
- S_t^2 = ความแปรปรวนของคะแนนรวมทุกข้อ

ผลจากการคำนวณหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถามในส่วนที่ 2 นี้ เท่ากับ

0.73

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ใช้พนักงานเก็บข้อมูล ซึ่งเป็นนักศึกษาคณะมนุษยศาสตร์ ภาควิชาการสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ จำนวน 5 คน เก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างในตำบลสันทราย อำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 184 คน ใช้เวลาในการรวบรวมข้อมูลทั้งสิ้น 11 สัปดาห์

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์เชิงปริมาณ คืออธิบายลักษณะทั่วไปของข้อมูลต่าง ๆ คือ เพศ อายุ การศึกษา การประกอบอาชีพ เสริม รายได้ การครอบครองที่นา การเปิดรับข่าวสารจากสื่อบุคคล ทักษะของเกษตรกรที่มีต่อคุณลักษณะของเจ้าหน้าที่ ระเบียบการยอมรับการปลูกข้าวบาสมาศี โดยการหาค่าร้อยละ และคะแนนเฉลี่ย

2. การทดสอบสมมติฐาน ใช้สถิติ Pearson Product Moment Correlation Coefficient (r_{xy}) วิเคราะห์สมมติฐาน 5 ข้อ คือ

- (1) ความน่าไว้วางใจในตัวเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการยอมรับการปลูกข้าวบาสมาศีของเกษตรกร
- (2) ความสามารถในการในตัวเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการยอมรับการปลูกข้าวบาสมาศีของเกษตรกร
- (3) ความกระตือรือร้นในตัวเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการยอมรับการปลูกข้าวบาสมาศีของเกษตรกร
- (4) ทักษะในการสื่อสารของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรมีความสัมพันธ์กับการยอมรับการปลูกข้าวบาสมาศีของเกษตรกร
- (5) ความบ่อยครั้งในการเปิดรับข่าวสารจากบุคคลอื่นของเกษตรกรมีความสัมพันธ์กับการยอมรับการปลูกข้าวบาสมาศีของเกษตรกร

เกณฑ์การให้คะแนนเพื่อการคำนวณ

การให้คะแนนตัวแปรต่าง ๆ มีเกณฑ์ดังนี้

1. คุณลักษณะของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร คือ ลักษณะต่าง ๆ ในตัวเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร ตามทัศนคติของเกษตรกร ที่มีส่วนสนับสนุนให้เกิดการยอมรับการปลูกข้าวมาสมาชิของเกษตรกร ได้แก่ ความน่าไว้วางใจ ความสามารถ ความกระตือรือร้น โดยพิจารณาเป็น rating scale 3 ระดับคือ

เห็นด้วย	ให้ 3 คะแนน
ไม่แน่ใจ	ให้ 2 คะแนน
ไม่เห็นด้วย	ให้ 1 คะแนน

2. ทักษะทางการสื่อสารของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร พิจารณาในแง่ต่าง ๆ ดังนี้คือ

2.1 ทักษะในการตอบคำถามในปัญหาเกี่ยวกับข้าวมาสมาชิ แก่เกษตรกร ซึ่งมีการให้คะแนนเป็น 3 ระดับคือ

ตอบได้ทุกครั้ง	ให้ 3 คะแนน
ตอบได้บางครั้ง	ให้ 2 คะแนน
ไม่สนใจตอบ	ให้ 1 คะแนน

2.2 ทักษะในการอธิบายให้ความรู้ คำแนะนำต่าง ๆ เรื่องข้าวมาสมาชิ มีการให้คะแนนเป็น 3 ระดับคือ

เข้าใจดี	ให้ 3 คะแนน
พอเข้าใจ	ให้ 2 คะแนน
ไม่เข้าใจเลย	ให้ 1 คะแนน

2.3 ทักษะในการทำให้เกษตรกรเชื่อถือในข้อมูลข่าวสารมีการให้คะแนนเป็น 3 ระดับคือ

เชื่อทั้งหมด	ให้ 3	คะแนน
เชื่อครึ่งไม่เชื่อครึ่ง	ให้ 2	คะแนน
ไม่เชื่อเลย	ให้ 1	คะแนน

2.4 ทักษะในการโน้มน้าวใจให้เกษตรกร ปฏิบัติตามคำแนะนำต่าง ๆ มีการให้คะแนนเป็น 3 ระดับ คือ

ปฏิบัติตาม	ให้ 3	คะแนน
ไม่ปฏิบัติตาม	ให้ 2	คะแนน
ไม่ทราบ	ให้ 1	คะแนน

3. ระดับการยอมรับการปลูกข้าวมาสมาที่ของกับเกษตรกร พิจารณาตามเวลาที่เกษตรกรตัดสินใจยอมรับการให้คะแนนเป็น 3 ระดับคือ

ปลูกเลย หมายถึงยอมรับเร็ว	ให้ 3	คะแนน
1 - 6 เดือน หมายถึงยอมรับปานกลาง	ให้ 2	คะแนน
7 เดือน - 1 ปี หมายถึงยอมรับช้า	ให้ 1	คะแนน

การประมวลผลข้อมูล

เมื่อเก็บข้อมูลมาเรียบร้อยแล้ว จึงทำการตรวจข้อมูล แล้วจึงทำการวิเคราะห์ข้อมูลและนำไปประมวลผลข้อมูลโดยให้โปรแกรมสำเร็จรูป (SPSSx Program) เพื่อคำนวณค่าสถิติต่าง ๆ ในการวิจัย

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย